

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felolós szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8

Szegény-gazdag Nagyrománia.

Mostanában nem szűkölködünk külpolitikai eseményekben. Itt van a Népszövetség megszokott, de mindig újnak ható tarkaságával, a váratlanul jött Grandi afférrel, a páneurópai viaskodás Henderson és Briand között, a német választások, amelynek késhegyig menő tusájában nem kisebb belpolitikai dologról van szó, mint az eddig nagynehezen kivívott Locarno visszafejlesztéséről, az óriási agrárválság tanácskozásainak tengeri kigyózával, itt van a finn állam erjedése, végül a kontinensen túli események: indiai válság, egyiptomi válság, perza válság, ott a dél-braziliai Gótáj megingása, az argentiniai forradalom, egyszóval nagy bőség van a külpolitikai események rengetegében.

Elmélkedésünk tárgya ezúttal mégis csak Románia, a szegény-gazdag Nagyrománia. Szegény-gazdag Nagyromániát úgy ismeri a világ, mint tejfel-mézszel folyó Kánaánt. Valóban kevés ország dicsekedhet annyi természeti kincsével, Istenadományával, mint Románia. Új szerzeményű birtokain évezredek országok teremtettek kulturát s Románia úgy jutott ezekhez a kulturterületekhez, hogy még a kezét sem kellett kinyújtania értük. Erdély, évszázadok óta az emberi haladás mentővárá s a magyar kormányok évszázadokon keresztül megszámlálhatatlan milliárdokat áldoztak Erdély társadalmi harmonizálására, gazdasági erősödéséért, minden polgárért. Amit tehát Erdély révén kapott Románia, azt Románia sem a sorsnak, sem azoknak meg nem hálálhatja, akik Erdélyt Romániához csatolták. Bukovina az osztrák császárság tartománya volt s miután Bukovina stratégiaiul is fontos területe volt Ausztriának, így a császári hatalom bőségesen gondoskodott arról, hogy Bukovina jól beinvesztált, gazdag terület legyen. Bessarabia, míg orosz fennhatóság alatt állott, viselte ugyan az óriási birodalom zavaros beléletével járó hátrányokat, de földje, gazdagsága, minden időkre kárpótolta Bessarabia lakóit.

A tulajdonképeni Románia, a régi Havas Alföld, mint fejedelemség és később a monarchia jóvoltából királyság, csak csökevénye volt az európai mértékkel mért országnak s paródiája a komoly államiségnek. A trianoni békeszerződésnek kellett jönnie, hogy az árnyék-királyságból, Nagyrománia legyen. Az új területek kettős probléma elé kerültek. Vagy lesüllyednek a régi Románia szintjére, vagy a régi Havas Alföld emelkedik európai nivóra. Az utóbbira nem volt és nincs kilátás, az előbbi tíz év alatt közelebb jutott a megvalósuláshoz, mint a románok nagy álma: a minden románok egyesítése!

A külpolitikai események vészes forgatagában itt áll Nagyrománia szegény-gazdagon; belpolitikájában kuszáltan; gazdasági életében reménytelenül, belbiztatásában a legszegényteljesebb balkáni ködbe burkolódzva. Románia népei már nem bíznak sem világi, sem

egyházi hatóságban, mert látják megcsalattatásukat, kifosztottságukat. Egymásután kekednek fel a legellentétebb országrészek népei s feikerekedvén, egyenesen a koronás királytól kérik számon sorsuk jobbrafordítását. Szegény gazdag Nagyrománia már oda jutott, hogy Románia népei már a királytól kérik számon Nagyromániát s

a koronás király sem tehet egyebet, minthogy a világ szegényére, a békekötések örök gyalázatára a szegény-gazdag Nagyromániával vigasztalja a lerongyolódott népek millióit, alattvalóit, akik közül megszámlálhatatlan sokan magasabb műveltségű, évezredek kulturájú államok alattvalóiból lettek Nagyrománia alattvalói.

Odaitélték a Damjanich és Fehérló utcai óvodák összes munkáit.

Baja város törvényhatósági kisgyűlése hétfőn délután rendkívüli ülést tartott Bisztrai-Balku Gyula főispán elnöke alatt. Az ülésen Nagy András főmérnök a kisgyűlés elé terjesztette az előző három óvoda ácsmunkáinak felosztását, amint azt lapunk másik helyén ismertetjük.

Utána pedig ismertette a Damjanich és Fehérló utcai óvodák építésére megtartott versenytárgyalás eredményét. Augusztus 30-án volt a versenytárgyalás, amelyre 93 ajánlat érkezett be. Az átszámítás alapján a következő vállalkozóknak adták ki az egyes munkanemeket:

A Damjanich utcai óvodánál föld, elhelyező, kőmives, szigetelő, vas és vasbeton munkákat Huber Mihálynak ítélte oda a polgármester 1491890 P ajánlata alapján, az ácsmunkát Szeile Ferencnek 487860 pengős ajánlata alapján (bár Várady József ajánlata előnyösebb, 478010 pengő volt, a kisgyűlés a munka elosztás elvét véve figyelembe, így intézkedett.) a tetőfedő munkát Deics Jánosnak 1311 P, (az Eternit udvar 126160 pengős előnyösebb ajánlatával szemben ugyancsak a fentieket véve alapul), a bádogos munkát Rábl Bélának 77520 pengős ajánlata alapján (az előnyösebb Paszterkó Ferenc 73620 pengős ajánlataival szemben, az asztalos munkát Mezei Mihálynak 264920 pengős, a szegező lakatos munkát Mezei Mihálynak 53340 pengős, a műlakatos munkát Petrich Simonnak 91050 pengős, a mázólok munkát Eperjesi, Liszka és Hideg cégnek 61037 pengős ajánlata alapján az előnyösebb Oliva Gyula 54760 pengős ajánlatával szemben a fenti indoklással. A következő előnyösebb ajánlatokat, mint Polyákovics István 57580 és Csanády Jenő 61028 pengős ajánlatait, mert szabálytalanok voltak, nem vették figyelembe, — az üveges munkát Csatlós Bélának 31090, a redőnymunkát Wesszely Lipótnak 126 pengős ajánlata alapján, a műkőfaragó munkát az Első Bajai Cementárnyagár r. t.-nak 514 pengős, a szobafestő munkát Pestalics Sándornak 11555 pengős és a burkoló munkát Grünhut és társa cégnek 50240 pengős ajánlata alapján.

A Fehérló utcai óvodánál a föld, kőmives, elhelyező, szigetelő, vas-, és vasbeton munkát Páncsics Mihálynak 1565070 pengős ajánlata alapján (Hinterreiter György és Égi Ádám előnyösebb, de szabálytalan ajánlatait

nem vették figyelembe. Vitéz Ocsay József előnyben részesítésétől is eltekintettek, mert a kisgyűlés a munkamegosztás elvét itt is betartani kívánja, az ácsmunkát Vörös Imrénének 480550 P, a tetőfedő munkát Zádor Oszkárnak 1183 pengős ajánlata alapján az Eternit udvar 1169 pengős lényegtelenül olcsóbb ajánlatával szemben, a bádogos munkát Horváth Ákosnak 86320 pengős ajánlata alapján a lényegtelenül olcsóbb Paszterkó Ferenc ajánlatával szemben, az asztalos munkát Mezei Mihálynak 2478 pengős ajánlata alapján a lényegtelenül olcsóbb Halas György 247060 pengős ajánlatával szemben, a szegező lakatos munkát Mezei Mihályak 51330 pengős, a

műlakatos munkát Petrich Simonnak 573 pengős ajánlata alapján a lényegtelenül olcsóbb Dienst és Illés ajánlatával szemben, a mázólok munkát Polyákovics Istvánnak 48790 pengős ajánlata alapján a lényegtelenül olcsóbb Oliva Gyula 47310 pengős ajánlatával szemben, az üveges munkát Schnetzer Ernőnek 33161 pengős, a redőnymunkát Wesszely Lipótnak 115 pengős, a műkőfaragó munkát Első Bajai Cementárnyagár r. t.-nak 214 pengős, a szobafestő munkát Eperjesi, Liszka és Hideg cégnek 10650 pengős, a burkoló munkát Grünhut és társa cégnek 35325 pengős ajánlata alapján.

A kályhás munkákra megfelelő számú szabályos ajánlat nem érkezett be s így később zártkörű meghívásos versenytárgyalást tartanak erre.

A fenti határozat a munkanélküliség enyhítése céljából azonnal életbe lép.

A határozatot még ma kikézbentik s kiadják a munkákat.

A kisgyűlés ülésén Katanics Antal szólalt fel s figyelmeztette a vezetőséget, hogy óvakodjék azt a hitet kelteni, mintha az, aki már kapott munkát, most már nem kaphatna munkát, mert akkor sok vállalkozó nem ad be ajánlatot és a város drágábban fog építeni.

Magyarország gazdasági problémái.

A magyar vámvédelmi és gazdasági termékek, valamint a munkanélküliség relációja.

Ugy a napi sajtó, mint közgazdasági lapjaink, hosszabb idő óta foglalkoznak a csehországi Bata-cipőgyár Magyarországon való letelepülésével és a fogyasztóközönség ezrei nem tudják megérteni, mily okból jelennek meg egyes sajtó-organumokban ezen letelepülés elleni hangok. Nem egy esetről tudunk, mikor hatalmas külföldi iparvállalatok akartak megtelepedni Magyarországon, hogy több ezer munkásnak kenyeret adva, százezer és százezer fogyasztót juttassanak a jelenleginél jóval olcsóbb iparcikkekhez. Mai közgazdasági nyomorúságunk általános okául a mindenben való túlprodukciónak mellett, a fogyasztóképesség íjesztő mértékű csökkenését hozhatjuk fel, ebben a világ összes szaktekintélyei egyetértettek és még sem igyekeztünk valamit is tenni, hogy a bajok okát ismerve azokat orvosolhassuk.

Még a GyOSz urainak is el kell ismerniük, hogy elsősorban agrár-állam vagyunk és az agráriusok prosperitásától függ minden más fizetlag prosperitása és az összesség jóléte. Sajnos, azonban az agrártermékek árai és a földműveléssel együtt járó termelési ágak jövedelme nem áll arányban az őket súlyosan terhelő adókkal, kamatviszonyokkal és főként nem állanak arányban az ipari cikkek áraival.

Összes gazdáink hamarosan megbékélnék a jelenlegi gabonaárakkal, ha terheik is csökkennek, ezt uton-útfélen minden gazdától halljuk és miután a

mezőgazdasági termelés átalakítása nem mehet márról-holnapra végbe, még hosszú évek során számolnunk kell a mostani alacsony árakkal és ha nem akarjuk, hogy földünk népe és ezzel együtt a városi polgárság és az egész magyar társadalom, — pár ezer kapitalista és a husos fazék mellett ülők kivételével — tönkremenjen, az egész nagy magyar közvéleménynek súlyával kell oda-hatni, hogy eddig folytatott gazdaságpolitikánk irányt változtasson és ne a GyOSz és TEBE és egyéb önző és rövidlátó társaságok érdekeit, hanem kizárólag és egyedül a nagy magyar egyetemes érdekeket tartsa szem előtt.

Az egyetemes magyar érdek ma parancsolólag azt írja elő, amiről rövid szóval így fejeztünk ki: Hozzuk összhangba a fogyasztást a termeléssel, hozzuk összhangba az ipari cikkek árait a kamat- és adóterheket, az agrártársadalom, a munkásosztály, a fix fizetésűek, a lateinerek és proletárok javadalmáival.

A gyáripar vesszőparipája eddig a magyar ipar védelmének jelszava és ezzel kapcsolatban a magyar munkásosztály megvédelmezése volt. Bata Tamás példáján okulva azonban és az általa elért óriási eredményeket tekintve rá kell mutatnunk arra, hogy a magyar gyáripar a fenti jelszavak hangoztatása mellett már nem érdemli meg azt a védelmet, melyet a nagy közönség rováására eddig élvezett. A munkanélküliek száma napról-napra nő és a fog-

Vegytiszta ecetsav

Városi Drogériában, Baja

paprika és uborka eltevéshez olcsó és jó beszerzhető a

Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

ETERNIT Művek Budapest-Nyergesujfalu

ETERNIT
anyagok
raktára és eladása.

Tetőfedések
vállalása.

ETERNIT ÜDVAR

BAJA,
BUDAPESTI-UT
TELEFON 290.

**Autó, Motorkerékpár, Motorcsónak és Stabil-
motor-tulajdonosok figyelmébe!**

Ajánlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puch-
művek R. T. Hupmobile, Steyrművek, Norton, Ford, Indián,
Ariel-Morgan-Velo-
cette, Magyarország
vezérképviselői is a
felsőolaj használatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen
küld a „Wing Oil” Baja és környéke képviselője

Wing Oil

Fränkel Ignác, Baja
Mechanikai műhely. Bpesti-út 16. sz. Raktár.

HORVÁTH KÁROLY mértékszabósága
a legolcsóbb, mert nem tömegcikket ad, hanem a legújabb
divat szerint, legmegbízhatóbb munkával készülnek öltönyei.
Nagy választék divatszövetekben.

Horváth Károly angol uri szabó
Baja, Arany János-u. 6. — Az új postával szemben.

RÁDIÓT ÉS VILLANYT Brusznál!

Baja, Szent István-tér 4. (Közgazda-
sági Bank épülete.) Telefon: 255. sz.

Megbízható, praktikus, olcsó.

A valódi Hatschek-féle

Eternit

Pala és cső
Könnyű, törhetetlen,
fagy- és tűzmentes.

Főelárusító:

GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

Ajtóvédő

fürdőszobabutor és klozetű és celluloidból
Polgár Gyula Türr István-u.
5. sz. Tel. 234.

**FÜRÖSZTŐ ÉS MOSÓ-
TEKNŐK, LÉTRÁK**

olesón csak

UTRYNÁL.

kaphatók

Erzsébet kir.né-u. 38. Tel. 280.

Ertesítés!

Ertesítem a n. é. közönséget és jó
barátaimkat, hogy 5 napi távollét után
üzletem vezetését újra átvettem és a
konyhát, úgy mint eddig is, anyámmal
együtt vezetem. Amikor ezt a mélyen
tisztelt közönséggel tudatom, ígérem
együttal, hogy a legjobb dolgokat süt-
töm és főzöm. A legolcsóbb árakban
elvállalok eljegyzéseket és keresztelése-
ket. **Tekintse meg kirakatunkat.**

Kiváló tisztelettel

Goldberger Sándor
Prohászka-utca 3.

Szept. 16-tól szept. 22-ig
reggel fél 8 óráig

**Lovassy Ödön és
Dr. Geiringer János**
gyógyyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.

Az ügyeletes gyógyszerész
vasárnap délután is nyitva áll
a közönség rendelkezésére.

Celluloid ajtóvédők.

Rendeléseket felvesz Polgár Gyula
Türr István-utca 5. Telefon 234.

2781—1930. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881
évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében
ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir.
járásbíróságnak 1930 évi 12478 számú
végzése következtében dr. Klein Mór
ügyvéd által képviselt özv. Sirok Máténé
szül. Pinter Verona nagybaracscai lakos
javára végrehajtást szenvedők nagyba-
racscai lakosok ellen 170 pengő s jár.
erejéig 1930. évi július hó 13-án fogva-
natosított kielégítési végrehajtás útján
le- és felülfoglalt és 2700 pengőre be-
csült következő ingóságok u. m.: 4 db.
ló, 2 tehén, 2 ló, 1 vetőgép és 10 db.
sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mohácsi kir. járás-
bírótság 1930. évi Pk. 5825. számú
végzése folytán 170 pengő tökéltve-
lés, ennek 1930. évi április hó 22 nap-
jától járó 10% százalékos kamatai, 1/3
százalék váltódíj s eddig összesen 48 P
86 fill-ben bíróság már megállapított
költségek erejéig Mohács-szigetben Te-
lek dűlőben végr. szenvedők szállásán
leendő megtartására 1930 évi szeptember
hó 17. napjának d. u. 4 órája határidőtil
küzűtetik és ahhoz a venni szándékozók
oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
107. és 108 §-ai értelmében készpénz
fizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek,
szükség esetén becsáron alul is el-
fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingó-
ságokat mások is le- és felülfoglaltat-
ták és azokra kielégítési jogot nyertek
volna, ezen árverés az 1881. évi LX.
t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is
elrendelhetik.

Kelt Baja, 1930. évi augusztus hó 27.
napján.

Kanyó Béla
kir. jbir. végrehajtó.

Lerakatok:

Wildmann Kálmán, Dezső
Gara.

Liebhauser Lőrinc
Vaskút.

Erdős István
Érseksanád.

Kalmár Samuel
Nemesnádudvar.

Wittner Márton
Bácsbokod.

Kovács János
Bátmonostor.

Telefon 210.